

Total No. of Printed Pages—4

## 2 SEM FYUGP EDNC2

2025

( May/June )

EDUCATION

( Core )

Paper : EDNC-2

( Foundations of Education—II )

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া : 1×4=4

Answer the following questions in brief :

(a) পব্বজ্জা অনুষ্ঠানৰ উদ্দেশ্য কি?

What is the purpose of Pabbajja ceremony?

(b) 'Currere' শব্দটোৰ অৰ্থ কি?

What is the meaning of the term 'Currere'?

(c) উদাৰীকৰণ বুলিলে কি বুজায়?

What is meant by liberalization?

(d) IQAC-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of IQAC.

2. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

4×4=16

Answer the following questions :

(a) ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ সময়ত ভাৰতত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ বিবাদ সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰা।

Describe the Anglicist-Classicist controversy that occurred in Indian education during the time of East India Company.

(b) পাঠ্যক্ৰমৰ ঠেক আৰু বহল অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the narrow and broad meaning of curriculum.

(c) পৰিবেশ শিক্ষাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Discuss the importance of environmental education.

(d) মুক্ত কিতাপ পৰীক্ষাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the concept of Open Book Examination.

3. লৰ্ড মেকলে কোন আছিল? প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ বিবাদৰ সামৰণি পৰাত মেকলেৰ প্ৰতিবেদনৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

2+8=10

Who was Lord Macaulay? Explain the role of Macaulay's Minute in bringing the Anglicist-Classicist controversy to an end.

অথবা/Or

বুনিয়াদী শিক্ষা ব্যৱস্থা বুলিলে কি বুজায়? এই শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ চাৰিটা মূল বৈশিষ্ট্য লিখা। বুনিয়াদী শিক্ষা ব্যৱস্থা ভাৰতত অকৃতকাৰ্য হোৱাৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।  $2+4+4=10$

What is meant by basic education system? Write four main characteristics of this education system. Explain the causes of failure of basic education system in India.

4. সহ-পাঠ্যক্রমিক কাৰ্যসূচী আয়োজন কৰাৰ সময়ত কি কি প্ৰত্যাহানৰ সৃষ্টি হয়? এই কাৰ্যসূচী কিদৰে সফলতাৰে আয়োজন কৰিব পাৰি? ব্যাখ্যা কৰা।  $5+5=10$

What are the challenges that occur while organizing cocurricular activities? How can these activities be organized successfully? Explain.

5. পৰিবেশ শিক্ষা কি? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? এই শিক্ষা কিদৰে দিব পৰা যায়?  $2+4+4=10$

What is environmental education? What are its characteristics? How can this education be given?

অথবা/Or

শান্তি শিক্ষা মানে কি? এই শিক্ষাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা। সমাজত শান্তি প্ৰচাৰত শান্তি শিক্ষাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

$2+4+4=10$

What is peace education? Write its characteristics. Discuss the role of peace education in promoting peace in society.

6. তলত দিয়া যি কোনো দুটা বিষয়ৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা :

5×2=10

Write briefly on any *two* of the following topics :

- (a) MOOCৰ ধাৰণা আৰু গুৰুত্ব  
Concept and importance of MOOC
- (b) বিদ্যালয়ত গুণোৎসৱৰ প্ৰভাৱ  
Impact of Gunotsav on school
- (c) IQACৰ প্ৰধান কাৰ্যাৱলী  
Main functions of IQAC

2023 বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে 20 মূল্যাঙ্কৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন

**Additional questions of 20 Marks for 2023 Batch**

7. (a) বৌদ্ধ শিক্ষাৰ লক্ষ্যসমূহ লিখা।  
Write the aims of Buddhist education.
- (b) পাঠ্যক্ৰম আৰু পাঠ্যতালিকাৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।  
Write the differences between Curriculum and Syllabus.
- (c) শিক্ষাৰ ব্যক্তিগতকৰণৰ ইতিবাচক প্ৰভাৱসমূহৰ বিষয়ে লিখা।  
Write the positive impacts of privatization of education.
- (d) Swayamৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।  
Explain the concept of Swayam.

★ ★ ★

Total No. of Printed Pages—4

**2 SEM FYUGP MINEDN2**

**2025**

( May/June )

EDUCATION

( Minor )

Paper : MINEDN2

( **Psychological Foundation of Education** )

*Full Marks* : 60 (80 for 2023 Batch)

*Time* : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions in brief :

(a) মনোবিজ্ঞানৰ ওপৰত লিখা প্ৰথমখন গ্ৰন্থ কি?

What is the first book on Psychology?

(b) মনোবিজ্ঞানত 'psyche' আৰু 'logos' মানে কি?

What does 'psyche' and 'logos' in Psychology mean?

(c) মনোযোগৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Define attention.

(d) আৰ্জিত আগ্ৰহ কি?

What is acquired interest?

(e) বুদ্ধিৰ দ্বি-উপাদান তত্ত্বটো কোনে উত্থাপিত কৰিছিল?

Who proposed the two-factor theory of intelligence?

(f) বুদ্ধিৰ অৰ্থ লিখা।

Write the meaning of intelligence.

(g) অন্তৰ্ভুখী ব্যক্তিত্বৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

Mention one characteristic of introvert personality.

(h) মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞান কি?

What is mental hygiene?

2. তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

5×4=20

Write short notes on the following :

(a) সংগঠনবাদৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ

Key features of structuralism

(b) উত্তম স্মৃতিৰ লক্ষণসমূহ

Signs of good memory

(c) সৃজনীশীলতাৰ প্ৰকৃতি

Nature of creativity

(d) মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ

Scope of mental hygiene

3. শিক্ষাদান আৰু শিক্ষা গ্ৰহণ প্ৰক্ৰিয়াত শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ প্ৰয়োগ সম্পৰ্কে লিখা। 8

Write about the application of educational psychology in teaching-learning process.

অথবা / Or

আচৰণবাদ কি? শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আচৰণবাদৰ অৱদান সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 1+7=8

What is behaviourism? Discuss the contribution of behaviourism to education.

4. শিকনৰ প্ৰধান নীতিসমূহ কি কি? এই নীতিসমূহ শ্ৰেণীকৰ্ত্ত কৰি কিদৰে প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি, আলোচনা কৰা। 3+5=8

What are the major laws of learning? Discuss how these laws can be applied in the classroom.

অথবা / Or

মনোযোগ আৰু আগ্ৰহৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 8

Discuss the relationship between Attention and Interest.

5. প্ৰতিভাসম্পন্ন শিশু কোনবোৰ? প্ৰতিভাসম্পন্ন শিশুৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা শিক্ষা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 2+6=8

Who are gifted children? Discuss the education required for gifted children.

6. শিশুৰ মানসিক স্বাস্থ্যত ঘৰ আৰু বিদ্যালয়ৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 4+4=8

Discuss the role of home and school in mental health of child.

অথবা / Or

- ব্যক্তিত্ব কি? শ্বেলডনৰ ব্যক্তিত্বৰ শ্ৰেণীবিভাজন সম্পৰ্কে লিখা। 2+6=8

What is personality? Write Sheldon's classification of personality type.

২০২৩ বৰ্ষৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে ২০ মূল্যাক্ষৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন

**Additional questions, 20 marks for 2023 Batch**

7. শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ বৰ্ণনা কৰা।

Describe the scope of educational psychology.

8. পেভলভৰ পৰম্পৰাগত অনুবন্ধন তত্ত্বৰ শৈথিক তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

Write briefly the educational implication of Pavlov's classical conditioning theory.

9. সৃজনীশীলতা আৰু বুদ্ধিৰ মাজৰ সম্বন্ধ লিখা।

Write the relationship between Creativity and Intelligence.

10. মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ লিখা।

Write the scope of mental hygiene.

★ ★ ★

Total No. of Printed Pages—4

**4 SEM FYUGP EDNC4A**

**2025**

( June )

EDUCATION

( Core )

Paper : EDNC4A

**( Learner and Learning )**

*Full Marks : 60*

*Time : 2 hours*

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×6=6

Answer the following questions :

✓(a) বৃদ্ধি বা বৰ্ধন বুলিলে কি বুজায় ?  
What is meant by growth?

(b) প্ৰাপ্তবয়স্ক কালৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।  
Write one characteristic of adulthood.

( 2 )

(c) শিকনক প্ৰভাৱিত কৰা এটি সামাজিক কাৰক উল্লেখ কৰা।

Mention one social factor that influences learning.

(d) শিকনৰ 'প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল' পদ্ধতিটো মনোবিজ্ঞানৰ কোনটো তত্ত্বৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত?

On which school of psychology the 'Trial and Error' method of learning is based?

(e) আমাৰ আত্ম-ধাৰণাক প্ৰভাৱিত কৰা এটি উপাদান লিখা।  
Write one factor that influences our self-concept.

(f) অপৰাধ প্ৰৱণতা বুলিলে কি বুজায়?  
What is meant by delinquency?

2. তলত দিয়াসমূহৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা : 3×4=12  
Write short notes on the following :

(a) কৈশোৰকালৰ নৈতিক বিকাশ  
Moral development of adolescence stage

(b) শিকনৰ বৰ্ধনৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্দেশনাৰ প্ৰয়োজনীয়তা  
Need of guidance in enhancing learning

✓ ব্যক্তি পাৰ্থক্যৰ কাৰণসমূহ

Causes of individual differences

(d) অপসমায়োজনৰ কাৰণসমূহ

Causes of maladjustment

3. কৈশোৰৰ বিকাশাত্মক কাৰ্য আৰু ইয়াৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে বহুলাই  
লিখা।

10

Write elaborately the developmental tasks of adolescents and their implications.

অথবা / Or

বংশগতি আৰু পৰিবেশ বুলিলে কি বুজায়? শিশুৰ বিকাশৰ  
ওপৰত বংশগতি আৰু পৰিবেশৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে আলোচনা  
কৰা।

2+2+6=10

What is meant by heredity and environment?  
Discuss the impact of heredity and environ-  
ment on the development of the child.

4. Bloom ৰ শিকনৰ শ্ৰেণীকৰণ বা বগীকৰণটো বাখ্যা কৰা।

10

Explain Bloom's taxonomy of learning.

অথবা / Or

পিয়াজেৰ সংজ্ঞানাত্মক বিকাশতত্ত্ব আৰু এই তত্ত্বৰ শৈক্ষিক  
তাৎপৰ্য সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Discuss the cognitive development theory of  
Piaget and its educational significance.

5. প্রতিভাৱান শিক্ষাৰ্থী বুলিলে কি বুজায়? এনে শিক্ষাৰ্থীৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? প্রতিভাৱান শিক্ষাৰ্থীসকলক শিক্ষা প্ৰদানৰ বাবে কেনে শিক্ষাব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে?  $2+4+5=11$

What is meant by the gifted learner? What are the characteristics of this learner? What educational provisions should be made to give education to these learners?

6. সমায়োজন কি? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? সমায়োজনৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে বাখ্যা কৰা।  $2+4+5=11$

What is adjustment? What are its characteristics? Explain the role of education in adjustment.

\*\*\*

Total No. of Printed Pages—4

## 4 SEM FYUGP EDNC4B

2025

( June )

EDUCATION

( Core )

Paper : EDNC4B

( Educational Technology )

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ সংজ্ঞা দিয়া।  
Define educational technology.

(b) ই-পাঠশালা কি?  
What is E-Pathshala?

(c) মূল্যায়নত ICTৰ এটা ব্যৱহাৰ লিখা।  
Write one use of ICT in evaluation.

( 2 )

(d) যোগাযোগৰ এটা উপাদান উল্লেখ কৰা।  
Mention one component of communication.

(e) দলগত শিক্ষণ মানে কি ?  
What is team teaching?

(f) শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।  
Write one objective of educational technology.

2. নিম্নলিখিতসমূহৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা : 5×4=20  
Write short notes on the following :

(a) শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উপাদান স্বৰূপে হাৰ্ডৱেৰ আৰু ছফটৱেৰৰ পছা

Hardware and Software approaches as components of educational technology

(b) শিক্ষাত ইন্টাৰনেটৰ প্ৰয়োগ

Application of Internet in education

(c) শ্ৰেণীকক্ষত এজন ভাল সংযোগকাৰী হিচাপে শিক্ষক

Teacher as a good classroom communicator

(d) মুক্ত আৰু দূৰ শিক্ষা

Open and distance education

(e) ই-সম্পদৰ ব্যৱহাৰ

Uses of E-resources

( 3 )

3. শৈক্ষিক প্রযুক্তিবিদ্যাৰ স্বৰূপ বা প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 6

Describe the nature of educational technology.

অথবা/Or

নিৰ্দেশাত্মক প্ৰযুক্তিবিদ্যা মানে কি? নিৰ্দেশাত্মক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 2+4=6

What is instructional technology? Describe the nature of instructional technology.

4. শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত পৰিকলন যন্ত্ৰৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 7

Discuss the role of computer in education.

5. শ্ৰেণীকক্ষৰ যোগাযোগ মানে কি বুজায়? শ্ৰেণীকক্ষৰ যোগাযোগৰ উপাদানসমূহৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 2+5=7

What is meant by classroom communication? Describe the components of classroom communication.

অথবা/Or

- শ্ৰেণীকক্ষৰ যোগাযোগৰ প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 7

Describe the barriers of classroom communication.

6. কম্পিউটাৰ সহায়ক নিৰ্দেশনা কাক বোলে? ইয়াৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ লিখা। 1+3+3=7

What is computer-assisted instruction? Write its advantages and disadvantages.

( 4 )

7. শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত দূৰদৰ্শনৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে বহুলাই আলোচনা  
কৰা।

7

Elaborate the role of television in the field of  
education.

অথবা/Or

EDUSAT মানে কি? শিকন-শিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াত EDUSATৰ  
কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

2+5=7

What is EDUSAT? Discuss the functions of  
EDUSAT in the teaching-learning process.

\*\*\*

Total No. of Printed Pages—3

## 4 SEM FYUGP EDNC4C

2025

( June )

EDUCATION

( Core )

Paper : EDNC4C

( Education and Well-being )

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. তলৰ প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ কৰা : 1×4=4

Answer the following questions :

(a) মানসিকভাৱে সুস্থ এজন ব্যক্তিৰ যি কোনো এটা বৈশিষ্ট্য  
উল্লেখ কৰা।

Mention any one criterion of a mentally  
healthy person.

(b) মানসিক চাপ কি ?

What is mental stress?

(c) PERMAৰ অৰ্থ কি ?

What does PERMA stand for?

( 2 )

(d) কৃতজ্ঞতাৰ এটা লাভ লিখা।

Write one benefit of gratitude.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on the following :

(a) মানসিক স্বাস্থ্যৰ বিকাৰ প্ৰতিৰোধত মানসিক স্বাস্থ্য আৰু স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ অৰিহণা

Contribution of mental health and hygiene for the prevention of mental health disorders

(b) কিশোৰ-কিশোৰী আৰু যুৱ-প্ৰাপ্তবয়স্কসকলৰ মানসিক স্বাস্থ্যজনিত সমস্যাৰ সাধাৰণ কাৰণসমূহ

Common causes of mental health issues in adolescents and young adults

(c) ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানত সুখৰ ধাৰণা

Concept of happiness in positive psychology

(d) মননশীলতা বিকাশৰ বাবে ব্যায়াম

Exercises to develop mindfulness

3. স্বাস্থ্য কি? ই সুস্থতাৰ পৰা কেনেকৈ পৃথক? মানসিক স্বাস্থ্যৰ প্ৰেক্ষাপটত সুস্থতাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 1+3+6=10

What is health? How is it different from well-being? Discuss the importance of well-being in the context of mental health.

4. মানসিক চাপ আৰু শিক্ষাগত গ্ৰেডে যুৱ-প্ৰাপ্তবয়স্কসকলৰ মানসিক স্বাস্থ্যৰ বিচাৰ্য বিষয়সমূহত কেনেদৰে অবিহণা যোগায়, আলোচনা কৰা। এই চাপবোৰৰ বিৰুদ্ধে যুঁজাৰ উপায়সমূহ লিখা।

Discuss how stress and academic grade contribute to mental health issues in young adults. Write the ways for combating these pressures.

6+4=10

5. ইতিবাচক মনোবিজ্ঞান কি? ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ চাৰিটা লক্ষ্য লিখা। ই পৰম্পৰাগত মনোবিজ্ঞানৰ পৰা কেনেকৈ পৃথক, আলোচনা কৰা।

What is positive psychology? Write four aims of positive psychology. Discuss how it is different from traditional psychology.

1+4+5=10

6. আত্ম-নিয়ন্ত্ৰণৰ মূল দিশসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। জ্ঞানমূলক, আৱেগিক আৰু আচৰণগত উপাদানসমূহে ব্যক্তিৰ কাৰ্য আৰু আৱেগ পৰিচালনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কেনেদৰে অবিহণা যোগায়?

Discuss the key dimensions of self-regulations. How do cognitive, emotional and behavioural components contribute to an individual's ability to manage his/her actions and emotions?

4+6=10

\*\*\*

**4 SEM FYUGP EDNC4D**

**2025**

( June )

**EDUCATION**

( Core )

Paper : EDNC4D

**( Inclusive Education )**

*Full Marks : 60*

*Time : 2 hours*

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of children with diverse needs.

(b) চাক্ষুষ বৈকল্যৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one cause of visual impairment.

(c) অন্তর্ভুক্তিকৰণ কি ?

What is inclusion?

( 2 )

(a) শিক্ষা অধিকাৰ আইন (২০০৯)ৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।  
Write one characteristic of the Right to Education Act, 2009.

(e) অক্ষমতাসম্পন্ন ব্যক্তিৰ অধিকাৰ আইন, ২০১৬-ৰ এটা ব্যৱস্থা লিখা।

Write one provision of the Rights of the Persons with Disabilities (RPWD) Act, 2016.

(f) অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ উন্নয়নৰ বাবে পৰিয়ালৰ এটা ভূমিকা লিখা।

Write one role of family in promoting inclusive education.

2. তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on the following :

(a) একাধিক অক্ষমতায়ুক্ত শিশুৰ ধাৰণা

The concept of children with multiple disabilities

(b) অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

Objectives of inclusive education

(c) ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি, ২০২০ আৰু অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ

National Education Policy, 2020 and Inclusion

(d) শিশুসকলৰ ভিন্নমুখী চাহিদাসমূহ/প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ  
পূৰণৰ ক্ষেত্ৰত তথ্য আৰু যোগাযোগ প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰ  
Use of ICT in meeting the diverse needs  
of children

3. আৰ্থসামাজিকভাৱে বঞ্চিত গোট বুলিলে কি বুজায়? এনে গোটৰ  
অন্তৰ্ভুক্ত শিশুসকলৰ প্ৰকৃতি আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

3+(3+3)=9

What is meant by socioeconomically disadvantaged groups (SEDGs)? Discuss the nature and characteristics of children belonging to SEDGs.

4. অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষা কি? অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন আৰু  
গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

2+(4+4)=10

What is inclusive education? Discuss the need and importance of inclusive education.

5. প্ৰতিবন্ধকতায়ুক্ত ব্যক্তি আইন (১৯৯৫) খনৰ বিষয়ে আলোচনা  
কৰা।

9

Discuss the Persons with Disabilities (PWD) Act, 1995.

6. ভাৰতবৰ্ষত অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ বিকাশত সম্প্ৰদায় আৰু  
বেচৰকাৰী সংস্থাসমূহৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

5+5=10

Discuss the role of communities and NGOs in promoting inclusive education in India.

\*\*\*

Total No. of Printed Pages—4

**4 SEM FYUGP MINEDN4**

**2 0 2 5**

( June )

**EDUCATION**

( Minor )

Paper : MINEDN4

**( History of Indian Education )**

*Full Marks : 60*

*Time : 2 hours*

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) বৈদিক শিক্ষাৰ এটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one aim of Vedic education.

(b) বুনীয়াদী শিক্ষাৰ এটা গুণ উল্লেখ কৰা।

Mention one merit of basic education.

(c) পববজ্জা অনুষ্ঠানৰ উদ্দেশ্য কি ?

What is the purpose of Pabbajja  
Ceremony?

- (d) মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগ, ১৯৫২-৫৩য়ে আঙুলিয়াই দিয়া মাধ্যমিক শিক্ষাৰ যি কোনো এটা দোষ-ত্রুটি লিখা।

Write any one defect of secondary education as pointed out by the Secondary Education Commission, 1952-53.

- (e) দেশীয় শিক্ষা ব্যৱস্থা মানে কি ?

What is the indigenous system of education?

- (f) ভাৰতবৰ্ষত কোনখন আয়োগে 'সহায়ক অনুদান ব্যৱস্থা' আৰম্ভ কৰিছিল ?

Which Commission introduced the 'payment by result system' in India?

2. তলত দিয়াসমূহৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on the following :

- (a) চাৰ্টাৰ আইন, ১৮১৩

Charter Act, 1813

- (b) ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগ, ১৯৬৪-৬৬ৰ গুণসমূহ

Merits of the Indian Education Commission, 1964-66

- (c) ইছলামীয় শিক্ষা ব্যৱস্থাত নাৰী শিক্ষা

Women education in Islamic system of education

- (d) ভাৰত চৰকাৰৰ আইন, ১৯১৯-১৯২৯

Government of India Act, 1919-1929

3. বৈদিক যুগৰ পাঠ্যক্রম আৰু শিক্ষাৰ পদ্ধতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।  
5+4=9

Describe the curriculum and methods of teaching during Vedic period.

অথবা / Or

- বৌদ্ধ যুগৰ শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু পাঠ্যক্রমৰ বিষয়ে লিখা। 5+4=9

Write the objectives of education and curriculum during Buddhist period.

4. ভাৰতবৰ্ষত মিছনেৰীসকলৰ শৈক্ষিক কাৰ্যকলাপসমূহৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 9

Describe the educational activities of missionaries in India.

অথবা / Or

- ১৮৫৪ চনৰ উডৰ নিৰ্দেশপত্ৰৰ মূল পৰামৰ্শসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 9

Describe the main recommendations of Wood's Despatch of 1854.

5. কাৰ্জনৰ প্ৰাথমিক আৰু মাধ্যমিক শিক্ষা নীতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 5+5=10

Describe Curzon's policy on primary and secondary education.

( 4 )

অথবা / Or

কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগ, ১৯১৭য়ে মাধ্যমিক আৰু  
উচ্চশিক্ষা সম্পৰ্কে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শসমূহ লিখা। 5+5=10

Write the recommendations of the Calcutta  
University Commission, 1917 on secondary  
education and university education.

6. ভাৰতবৰ্ষত শিক্ষাৰ লগত জড়িত সাংবিধানিক ব্যৱহাৰলী বৰ্ণনা  
কৰা। 10

Describe the constitutional provisions related  
to education in India.

অথবা / Or

ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি, ২০২০ৰ মূল পৰামৰ্শসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 10

Describe the major recommendations of  
National Education Policy, 2020.

★★★